

S
ygn. akt: II Ca 842/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 sierpnia 2023r .

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Irena Dobosiewicz

po rozpoznaniu w dniu 11 sierpnia 2023r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa L. P.

przeciwko B. Ośrodkowi Sportu i Rekreacji sp. z o.o. z siedzibą w B.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki od wyroku Sądu Rejonowego w Ślubinie z dnia 16 maja 2022r. sygn. akt IC 681/19

orzeka:

1. zmienia zaskarżony wyrok:

a/ w punkcie I/ pierwszym/ zasądza od pozwanej na rzecz powódki L. P. kwotę 15000 zł/ piętnaście tysięcy/ wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 25 lutego 2019r. do dnia zapłaty i oddala powództwo w pozostałej części,

b/ w punkcie II/ drugim/ zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 1958,50 zł/ jeden tysiąc dziewięćset pięćdziesiąt osiem i 50/100 / tytułem zwrotu kosztów procesu,

2. oddala apelację w pozostałej części,

3. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 975 zł/ dziewięćset siedemdziesiąt pięć / tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Irena Dobosiewicz

II Ca 842/22

UZASADNIENIE

Powódka L. P. wniosła o zasądzenie od pozwanego B. Ośrodka Sportu i Rekreacji sp. z o.o. z siedzibą w B. kwoty 60.000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie tytułem odprawy pieniężnej przysługującej jej wskutek rozwiązania umowy o świadczenie usług w zakresie zarządzania w związku z zaprzestaniem pełnienia funkcji Prezesa Zarządu. Nadto domagała się zwrotu kosztów procesu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty, pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenia kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwana wskazała, że w dniu zawarcia umowy o świadczenie usług w zakresie zarządzania w pozwanej spółce nie obowiązywała uchwała w sprawie odpraw dla członków organu zarządzającego. Uchwała taka została

podjęta dopiero 28 czerwca 2017 r. , a zatem przed podjęciem ww uchwały, powódce nie przysługiwało prawo do jakiegokolwiek odprawy pieniężnej, a odmienne postanowienie zawarte w § 9 umowy o świadczenie usług w zakresie zarządzania z dnia 1 czerwca 2017 r. należy ocenić jako sprzeczne z ustawą, a tym samym nieważne. W ocenie pozwanego, nawet gdyby przyjąć, że po dniu 28 czerwca 2017 r. tj. po podjęciu przez Zgromadzenie Wspólników pozwanej spółki uchwały nr (...), powstała możliwość otrzymania przez powódkę odprawy w związku z rozwiązaniem lub wypowiedzeniem umowy, to wobec niespełnienia warunków określonych w tej uchwale oraz ustawie o zasadach kształtowania wynagrodzeń z dnia 9 czerwca 2016 r., nie nabyła ona do niej prawa.

W dalszych pismach procesowych strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 16 maja 2022 r. Sąd Rejonowy w sprawie o sygn. akt I C 681/19 oddalił powództwo (pkt I), zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 5.417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt II) oraz nakazał pobrać od powódki na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Szubinie kwotę 141,65 zł tytułem kosztów sądowych tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa (pkt III).

Swoje rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach natury prawnej.

Powódka pełniła funkcję Prezesa Zarządu pozwanej spółki. W dniu 1 czerwca 2017 r. strony zawarły umowę o świadczenie usług w zakresie zarządzania. Z tytułu świadczenia usług ustalono wynagrodzenie stałe w kwocie 5 tys. zł miesięcznie. Umowa została zawarta na czas pełnienia funkcji. W § 9 umowy ustalono, że w razie rozwiązania umowy w związku z zaprzestaniem pełnienia funkcji z jakichkolwiek przyczyn Zarządzającemu przysługuje odprawa pieniężna w wysokości 12 – krotności wynagrodzenia stałego pod warunkiem pełnienia funkcji przez okres co najmniej 12 miesięcy przed rozwiązaniem umowy. Powódka zaś pełniła funkcję od 1 czerwca 2017 r. do 14 listopada 2018 r.

W dniu 28 czerwca 2017 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników B. Ośrodka Sportu i Rekreacji podjęło Uchwałę nr (...) w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków Zarządu. Zgodnie z § 6 ust 6 uchwały w razie rozwiązania umowy w związku z zaprzestaniem pełnienia funkcji z jakichkolwiek przyczyn, innych niż naruszenie przez Prezesa Zarządu podstawowych obowiązków, Prezesowi Zarządu przysługuje odprawa w wysokości nie wyższej niż trzykrotność części stałej wynagrodzenia, pod warunkiem pełnienia przez niego funkcji przez okres co najmniej dwunastu miesięcy przed rozwiązaniem tej umowy.

W dniu 13 listopada 2018 r. odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników B. Ośrodka Sportu i Rekreacji sp. z o.o. w B. podczas którego Przewodniczący przedstawił sytuację dotyczącą nieprawidłowości dotyczących prowadzenia księgowości w spółce, za które ponosi odpowiedzialność Prezes Zarządu pełniący jednocześnie funkcję Głównej Księgowej. Przewodniczący uznał, że nie widzi możliwości współpracy z Prezes Zarządu i wniósł o jej odwołanie. Uchwałą Rady Nadzorczej nr (...) z dnia 13 listopada 2018 r. powódka została odwołana z funkcji Prezesa Zarządu pozwanej spółki.

Powodem odwołania powódki z funkcji Prezesa Zarządu pozwanej spółki była utrata zaufania z powodu nieprawidłowości w zakresie prowadzonej przez powódkę księgowości w spółce. Przeciwko powódce prowadzone jest w tutejszym sądzie w wydziale karnym postępowanie o popełnienie przestępstw z art 276 kk, art 77 pkt. 1 ustawy o rachunkowości, art. 284 § 2 kk i art. 270 § kk.

W dniu 14 listopada 2018 r. powódka złożyła wypowiedzenie umowy z dnia 1 czerwca 2017 r. o świadczenie usług zarządzania z trzymiesięcznym okresem wypowiedzenia, który upłynął 14 lutego 2019 r.

Pozwana spółka jest komunalną osobą prawną.

Przechodząc do rozważań natury prawnej Sąd Rejonowy wskazał, iż poza sporem pozostawało, że strony zawarły w dniu 1 czerwca 2017 r. umowę o świadczenie usług w zakresie zarządzania, a powódka wywodzi swoje roszczenie z § 9 umowy, zgodnie z którym w razie rozwiązania umowy, w związku z zaprzestaniem pełnienia funkcji z jakichkolwiek przyczyn, Zarządzającemu przysługuje odprawa pieniężna w wysokości 12 – krotności wynagrodzenia stałego pod

warunkiem pełnienia funkcji przez okres co najmniej 12 miesięcy przed rozwiązaniem umowy. Bezsporne było również, że powódka pełniła funkcję Prezesa Zarządu w pozwanej spółce od 1 czerwca 2017 r. do 14 listopada 2018 r. i w dniu 14 listopada 2018 r. złożyła oświadczenie o wypowiedzeniu umowy z trzymiesięcznym okresem wypowiedzenia. Dalej Sąd podał, że w dacie zawarcia umowy o świadczenie usług w zakresie zarządzania obowiązywała już ustawa z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami, która weszła w życie 9 września 2016 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 2190 ze zm.). Ustawa ta znajduje zastosowanie do pozwanej, która jest komunalną osobą prawną. Stosownie do treści art. 1 ust 1 pkt 4 ww. ustawy miała ona zastosowanie do kształtowania wynagrodzeń członków organów zarządzających i organów nadzorczych, a także wybranych postanowień umów zawieranych z członkami organów zarządzających komunalnych osób prawnych. Zgodnie z art. 2 ust 1 ustawy podmiot uprawniony do wykonywania praw udziałowych jest obowiązany podejmować działania mające na celu ukształtowanie i stosowanie w spółce zasad wynagradzania członków organu zarządzającego i członków organu nadzorczego określonych ustawą. Działania te polegają zgodnie z art. 2 ust 2 pkt 1 ustawy w szczególności na doprowadzeniu do głosowania przez walne zgromadzenie spółki projektów uchwał w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu zarządzającego i członków organu nadzorczego spółki zgodnie z ustawą. Stosownie do art. 5 ust 2 pkt 2 projekty uchwał w sprawie wynagrodzeń mogą także określać w szczególności wysokość odprawy dla członków organu zarządzającego, o której mowa w art. 7. Sąd Rejonowy stwierdził, że projekty uchwał w sprawie wynagrodzeń członka organu zarządzającego mogą zatem, choć nie muszą, regulować prawo do odprawy. Bowiem z art. 5 ust. 2 ustawy wynika, że postanowienie w tym przedmiocie ma charakter fakultatywny, o czym świadczy użycie zwrotu „może”. Sąd uznał, że przewidzenie odprawy (możliwość jej przyznania) w uchwałach w sprawie wynagrodzeń nie stanowi samoistnej podstawy nabycia prawa do odprawy i nie ustanawia prawa podmiotowego do odprawy. Uchwały nie mają charakteru źródłowego, co oznacza, że nie stanowią podstawy kształtującej prawo do odprawy. Stąd uchwały należy traktować wyłącznie jako „zezwoenie” na przyznanie przez spółkę odprawy, jednak bez owego jej przyznania prawo do tego świadczenia w ogóle nie powstanie. W konsekwencji użycie w uchwałach w sprawie wynagrodzeń sformułowania „może przyznać” nie ustanawia bezwzględnie prawa do odprawy, a jedynie stwarza możliwość jego powstania (na gruncie ustawy o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi por. wyrok SN z 29.04.2005 r., III PK 108/04, OSNP 2005/23, poz. 370; cyt. wyrok SN z 6.02.2007 r., II PK 187/06). Jeśli jednak – wcześniej przewidziana w uchwałach – odprawa zostanie przyznana, wówczas stanie się świadczeniem roszczeniowym, którego wypłaty można się skutecznie domagać (na gruncie ustawy o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi por. cyt. wyrok SN z 6.07.2005 r., III PK 52/05; cyt. wyrok SN z 29.04.2005 r., III PK 108/04) - tak A. G. [w:] Ustawa o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami. Komentarz, LEX/el. 2017, art. 7.

Dalej Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z treścią art. 7 ustawy w razie rozwiązania albo wypowiedzenia umowy o świadczenie usług zarządzania członka organu zarządzającego przez spółkę, z innych przyczyn niż naruszenie podstawowych obowiązków wynikających z tej umowy, członkowi organu zarządzającego może być przyznana odprawa, w wysokości nie wyższej niż trzykrotność części stałej wynagrodzenia, pod warunkiem pełnienia przez niego funkcji przez okres co najmniej dwunastu miesięcy przed rozwiązaniem tej umowy. Sąd zaznaczył, że ustawodawca wprowadza sześć warunków, po spełnieniu których członek organu zarządzającego może otrzymać odprawę: 1. przewidzenie możliwości jej przyznania w uchwałach w sprawie wynagrodzeń, 2. dojście do rozwiązania albo wypowiedzenia umowy o świadczenie usług zarządzania członka organu zarządzającego, 3. rozwiązania albo wypowiedzenia musi dokonać spółka, co oznacza, że musimy mieć do czynienia z jednostronną czynnością tego podmiotu, 4. przyczyny wypowiedzenia (rozwiązania) nie mogą być związane z naruszeniem podstawowych obowiązków wynikających z umowy, 5. pełnienie funkcji członka organu zarządzającego nie może być krótsze niż rok, 6. odprawa musi zostać przyznana uprawnionemu podmiotowi. Bez spełnienia pierwszego z warunków i zawarcia stosownego postanowienia w uchwałach w sprawie wynagrodzeń roszczenie o odprawę w ogóle nie powstanie, bez względu na spełnienie pozostałych warunków jej przyznania – tak A. G. [w:] Ustawa o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami. Komentarz, LEX/el. 2017, art. 7.

Mając powyższe na uwadze, Sąd I instancji przyjął, iż nie było w sprawie kwestionowane, że w dniu zawarcia umowy o świadczenie usług w zakresie zarządzania w pozwanej spółce nie obowiązywała uchwała w sprawie odpraw

dla członków organu zarządzającego. Uchwała taka została podjęta dopiero 28 czerwca 2017 r. - uchwała nr (...). Zatem rację ma pozwany, że przed dniem 28 czerwca 2017 r. tj. przed dniem podjęcia ww. uchwały, powódce nie przysługiwało prawo do jakiegokolwiek odprawy pieniężnej, a odmienne postanowienie zawarte w § 9 umowy o świadczenie usług w zakresie zarządzania z dnia 1 czerwca 2017 r. należy ocenić jako sprzeczne z ustawą, a tym samym nieważne lub co najmniej nieskuteczne.

Zgodnie z treścią uchwały nr (...) z dnia 28 czerwca 2017 r. w razie rozwiązania umowy w związku z zaprzestaniem pełnienia funkcji z jakichkolwiek przyczyn, innych niż naruszenie przez Prezesa Zarządu podstawowych obowiązków, Prezesowi przysługuje odprawa w wysokości nie wyższej niż trzykrotność części stałej wynagrodzenia, pod warunkiem pełnienia przez niego funkcji przez okres co najmniej dwunastu miesięcy przed rozwiązaniem tej umowy. Zatem treść uchwały z dnia 28 czerwca 2017 r. w części dotyczącej odprawy jest oczywiście sprzeczna z jej uregulowaniem w umowie o świadczenie usług zarządzania zawartej w dniu 1 czerwca 2017 r.

Wobec tego rację ma pozwany twierdząc, że nawet gdyby przyjąć, że po dniu 28 czerwca 2017 r. tj. po podjęciu przez Zgromadzenie Wspólników pozwanej spółki uchwały nr (...), powstała możliwość otrzymania przez powódkę odprawy w związku z rozwiązaniem lub wypowiedzeniem umowy, to wobec niespełnienia warunków określonych w tej uchwale oraz w ustawie z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń, powódka nie nabyła do niej prawa. Zgodnie bowiem z § 6 ust 6 uchwały nr (...), odprawa przysługuje tylko w wypadku, gdy zaprzestanie pełnienia funkcji przez Prezesa Zarządu następuje z jakichkolwiek przyczyn, innych niż naruszenie przez Prezesa Zarządu jego podstawowych obowiązków, a ponadto zgodnie z art. 7 ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń przysługuje członkowi organu zarządzającego w razie rozwiązania lub wypowiedzenia umowy o świadczenie usług zarządzania przez spółkę. Nadto Sąd zwrócił uwagę, że oświadczenie o wypowiedzeniu umowy z dnia 1 czerwca 2017 r. złożyła powódka (nie pozwana spółka), a ponadto powódka została odwołana z funkcji Prezesa Zarządu właśnie z uwagi na naruszenie podstawowych obowiązków, tj. w związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości dotyczących prowadzenia księgowości w spółce, za co powódka była odpowiedzialna. Powyższe zostało jednoznacznie potwierdzone przez przesłuchanych w sprawie świadków, a ponadto przeciwko powódce prowadzona jest w tutejszym sądzie sprawa karna pod sygn. akt (...) w której postawiono powódce 20 zarzutów o popełnienie przestępstw z art 276 kk, art 77 pkt. 1 ustawy o rachunkowości, art. 284 § 2 kk i art. 270 § kk.

W konsekwencji Sąd Rejonowy uznał, że odmienne określenie w umowie z dnia 1 czerwca 2017 r. warunków nabycia prawa do odprawy jest sprzeczne z ustawą z dnia 9 czerwca 2016 r. i stanowi próbę jej obejścia, a tym samym bezwzględnie nieważne, stosownie do treści art. 58 § 1 k.c. i oddalił powództwo.

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął na mocy art. 98 k.p.c., a o poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatkach na podstawie art. 83 ust. 2 w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Apelację od powyższego wyroku złożyła powódka, wnosząc o jego zmianę poprzez uwzględnienie powództwa w całości i zasądzenie od pozwanego na jej rzecz zwrotu kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych a ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Apelująca zarzuciła Sądowi Rejonowemu:

naruszenie przepisów prawa procesowego mające istotny wpływ na treść wyroku, a konkretnie:

art. 231 k.p.c. poprzez błędne uznanie, iż z ustalonego faktu podjęcia uchwały o odwołaniu Powódki z funkcji prezesa można wyprowadzić fakt rozwiązania umowy o świadczenie usług w zakresie zarządzania z powodu naruszenia podstawowych obowiązków wynikających z umowy, podczas gdy całość zgromadzonego materiału dowodowego

jednoznacznie wskazuje, iż umowa została zerwana w sposób jednostronny przez pozwanego, z przyczyn innych niż naruszenie podstawowych obowiązków wynikających z umowy,

art. 233 k.p.c., poprzez:

błędną interpretację dowodu w postaci zeznań świadka R. K., skutkującą nieuznaniem winy pozwanego w zakresie nieważności umowy, podczas gdy zeznania jednoznacznie wskazywały na sporządzenie umowy o świadczenie usług zarządczych przez profesjonalnego pełnomocnika, dokonywanie wielokrotnej i szczegółowej analizy treści umowy przez pozwanego i osoby zobligowane do zaakceptowania umowy, co jednoznacznie wskazuje na dokonanie uchybień w treści umowy z woli i winy pozwanego, a zatem nie powinno skutkować niewypłaceniem środków pieniężnych powódce,

błędną interpretację dowodu w postaci opinii prawnej zatwierdzającej zgodność zawartej umowy z przepisami prawa, skutkującą uznaniem, iż umowa zawiera zapisy niezgodne z przepisami prawa, co w konsekwencji prowadzi do pokrzywdzenia powódki, podczas gdy dokument niniejszy wskazuje bezsprzecznie, iż brak jest winy powódki w błędnych zapisach zawartych w treści umowy, zatem to pozwany winien odpowiadać za konsekwencje błędnych zapisów,

błędną interpretację dowodu w postaci wyjaśnień powódki, skutkującą uznaniem, iż powódce nie przysługiwała odprawa pieniężna na mocy zawartej umowy, podczas gdy wyjaśnienia te wskazały bezsprzecznie, iż umowa była przygotowywana przez profesjonalnego pełnomocnika, wielokrotnie negocjowana, a w konsekwencji zaakceptowana w formie wnioskowanej przez powódkę, bez informowania jej, iż umowa opatrzona jest nieważnymi zapisami umownymi, prowadzącymi do nieuczciwego pokrzywdzenia powódki i niewypłacenia jej ustalonej w umowie odprawy,

błędną interpretację dowodu w postaci umowy o świadczenie usług zarządczych, skutkującą uznaniem, iż powódka naruszyła obowiązki wynikające z zawartej umowy, podczas gdy powódka nie naruszyła obowiązków wskazywanych w treści niniejszej umowy, co w konsekwencji winno prowadzić do uznania, iż umowa zerwana została z przyczyn innych niż naruszenie obowiązków wynikających z umowy.

naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

art. 7 ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami, poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, iż zarzucane naruszenia obowiązków przez powódkę stanowią podstawę do odmowy wypłacenia odprawy pieniężnej, podczas gdy prawidłowa interpretacja przepisów wskazuje, iż zarzucane naruszenia pozostają bez związku z umową o świadczenie usług zarządczych, a w konsekwencji - zasadna jest wypłata odprawy pieniężnej,

art. 58 k.c. poprzez jego zastosowanie i przyjęcie, iż zapis umowy określający wypłatę odprawy powódce dotknięty jest nieważnością, a w konsekwencji doprowadzenie do bezpodstawnego pokrzywdzenia powódki, podczas gdy całość zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wskazuje, iż w niniejszej sprawie brak jest podstaw do uznania, iż zapis ten dotknięty jest nieważnością i zasadna jest wypłata powódce środków pieniężnych z tytułu odprawy,

art. 5 k.c. poprzez jego niezastosowanie i uznanie, iż powódce nie należy się odprawa pieniężna, a w konsekwencji doprowadzenie do bezpodstawnego pokrzywdzenia powódki, podczas gdy uznanie takie sprzeczne jest z zasadami współżycia społecznego, gdyż to pozwany winien być obciążony konsekwencjami wynikającymi z nieważności zapisów umownych.

W odpowiedzi na apelację, pozwany wniósł o jej oddalenie i o zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm prawem przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Apelacja powódki zasługiwała na uwzględnienie w części.

Sąd Okręgowy podzielił ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy i uczynił je własnymi. Sąd Okręgowy zaaprobował również część oceny prawnej dokonanej przez Sąd pierwszej instancji, niemniej jednak w sposób odmienny ocenił kwestię czy powódce – w realiach niniejszej sprawy- przysługuje uprawnienie do odprawy pieniężnej w związku z wypowiedzeniem umowy o świadczenie usług w zakresie zarządzania B. Ośrodkiem Sporty i Rekreacji sp. z o.o. (...) Sądu Okręgowego, odmiennie niż uznał Sąd I instancji,

ustalony stan faktyczny i wszystkie okoliczności sprawy przemawiają za zasadnością przyznania powódce odprawy pieniężnej, niemniej jednak w niższej wysokości, niż domagała się powódka w pozwie.

Jak ustalono, w niniejszej sprawie, powódka w okresie od 1 czerwca 2017 r. do 14 listopada 2018 r. pełniła funkcję Prezesa Zarządu pozwanej spółki (będącej komunalną osobą prawną), do której mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. (Dz.U.2017.2190 ze zm.) o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami. W umowie z dnia 1 czerwca 2017 r. o świadczenie usług w zakresie zarządzania strony ustaliły wynagrodzenie stałe powódki na kwotę 5.000 zł, a także przewidziano jej uprawnienie do odprawy pieniężnej w wysokości 12-krotności wynagrodzenia stałego. Nie ulega wątpliwości, iż w momencie zawierania umowy w pozwanej spółce nie obowiązywała jeszcze uchwała w sprawie odpraw dla członków organu zarządzającego, która podjęta została dopiero 28 czerwca 2017 r. (uchwała nr (...)). Zgodnie natomiast z art. 7 o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami jedną z przesłanek przyznania członkowi organu zarządzającego odprawy jest podjęcie uchwały w tym zakresie.

Słusznie wskazał Sąd I instancji, iż przewidzenie odprawy (możliwości jej przyznania) w uchwałach w sprawie wynagrodzeń nie stanowi samoistnej podstawy nabycia prawa do odprawy i nie ustanawia prawa podmiotowego do odprawy. Uchwały nie mają charakteru źródłowego, co oznacza, że nie stanowią podstawy kształtującej prawo do odprawy. Stąd uchwały należy traktować wyłącznie jako „zezwozenie” na przyznanie przez spółkę odprawy, jednak bez owego jej przyznania prawo do tego świadczenia w ogóle nie powstanie. W konsekwencji użycie w uchwałach w sprawie wynagrodzeń sformułowania „może przyznać” nie ustanawia bezwzględnego prawa do odprawy, a jedynie stwarza możliwość jego powstania (na gruncie ustawy o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi por. wyrok SN z 29.04.2005 r., III PK 108/04, OSNP 2005/23, poz. 370; cyt. wyrok SN z 6.02.2007 r., II PK 187/06).

Sąd Rejonowy stwierdził, iż nie było w sprawie kwestionowane, że w dniu zawarcia umowy o świadczenie usług w zakresie zarządzania w pozwanej spółce nie obowiązywała uchwała w sprawie odpraw dla członków organu zarządzającego. Uchwała taka została podjęta dopiero 28 czerwca 2017 r. - uchwała nr (...). W ocenie Sądu I instancji rację miał pozwany, że przed dniem 28 czerwca 2017 r. tj. przed dniem podjęcia ww. uchwały, powódce nie przysługiwało prawo do jakiegokolwiek odprawy pieniężnej.

Nie sposób jednak zgodzić się z taką oceną Sądu Rejonowego.

W ocenie Sądu Okręgowego istotą świadczenia jakim jest odprawa winna być rekompensata za rozwiązanie stosunku prawnego łączącego strony. Rozwiązanie umowy z powódką wynikało z odwołania jej ze stanowiska prezesa zarządu pozwanej spółki. Trzeba podkreślić, że powódka przed rozwiązaniem umowy pełniła funkcję prezesa zarządu przez ponad 17 miesięcy (1 czerwca 2017 r. do 14 listopada 2018 r.), co sprawiło, że nabyła prawo do uzyskania odprawy, zarówno w świetle zapisów ustawowych jak i samej umowy stron. Wypada zauważyć, że wysokość odprawy i zasady jej przyznawania zostały uregulowane w art. 7 ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami z dnia 9 czerwca 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1202 z późn. zm.). Zgodnie z tym przepisem projekty uchwał w sprawie wynagrodzeń określają, że w razie rozwiązania albo wypowiedzenia umowy o świadczenie usług zarządzania członka organu zarządzającego przez spółkę, z innych przyczyn niż naruszenie podstawowych obowiązków wynikających z tej umowy, członkowi organu zarządzającego może być przyznana odprawa, w wysokości nie wyższej niż trzykrotność części stałej wynagrodzenia, pod warunkiem pełnienia przez niego funkcji przez okres co najmniej dwunastu miesięcy przed rozwiązaniem tej umowy.

W kontekście powyższego zasadny okazał się zarzut naruszenia art. 7 ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami. Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, że powódka jako prezes zarządu nie może ponosić negatywnych konsekwencji braku podjęcia przez spółkę uchwały, o której mowa art. 7 ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami. Skoro pozwana spółka nie dostosowała wewnętrznych regulacji w zakresie wynagradzania i odpraw członków organu zarządzającego spółką do zapisów ustawowych i nie określiła przepisów w tym zakresie w stosownej uchwale, to kwestię te normują przepisy ogólne zawarte w samej ustawie. Zaznaczyć natomiast należy, że umowa strona określała wysokość odprawy należnej powódce w wysokości dwunastokrotności wynagrodzenia stałego pod warunkiem pełnienia funkcji przez okres co najmniej 12 miesięcy przed rozwiązaniem umowy. W konsekwencji powódce pełniącej funkcję prezesa zarządu pozwanej spółki przez ponad 17 miesięcy, niezależnie od przyczyn odwołania jej ze stanowiska, należała się odprawa w wymiarze nie wyższej niż trzykrotność części stałej wynagrodzenia. Zatem skoro bezspornie ustalono, że wynagrodzenie stałe powódki z tytułu świadczenia usług w pozwanej spółce wynosiło 5.000 zł miesięcznie, to należna jej odprawa winna wynosić 15.000 zł.

W świetle powyższego natomiast należy uznać zarzut naruszenia art. 231 k.p.c. za bezprzedmiotowy, gdyż ustalenie tego, jaka była przyczyna odwołania powódki z funkcji prezesa pozwanej spółki nie miała znaczenia w kontekście należnej powódce odprawy. Ma to o tyle znaczenie, że w chwili podpisywania umowy między stronami w dniu 1 czerwca 2017 r. o świadczenie usług w zakresie zarządzania pozwaną spółką obowiązywała już ustawa z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami, która weszła w życie 9 września 2016 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 2190 ze zm.). Strony w § 9 umowy uzgodniły, iż w razie rozwiązania umowy w związku z zaprzestaniem pełnienia funkcji z jakichkolwiek przyczyn Zarządzającemu przysługuje odprawa pieniężna w wysokości 12 – krotności wynagrodzenia stałego pod warunkiem pełnienia funkcji przez okres co najmniej 12 miesięcy przed rozwiązaniem umowy. Jednocześnie na pozwanej spółce jako komunalnej osobie prawnej spoczywał obowiązek działania zgodnie z przepisami w/w ustawy. Stosownie do treści art. 1 ust 1 pkt 4 ww. ustawy miała ona zastosowanie do kształtowania wynagrodzeń członków organów zarządzających i organów nadzorczych, a także wybranych postanowień umów zawieranych z członkami organów zarządzających komunalnych osób prawnych. Zgodnie z art. 2 ust 1 ustawy podmiot uprawniony do wykonywania praw udziałowych jest obowiązany podejmować działania mające na celu ukształtowanie i stosowanie w spółce zasad wynagradzania członków organu zarządzającego i członków organu nadzorczego określonych ustawą. Działania te polegają zgodnie z art. 2 ust 2 pkt 1 ustawy w szczególności na doprowadzeniu do głosowania przez walne zgromadzenie spółki projektów uchwał w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu zarządzającego i członków organu nadzorczego spółki zgodnie z ustawą.

Skoro zatem w pozwanej spółce w dacie zawarcia umowy między stronami nie była podjęta uchwała w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu zarządzającego, to uznać należy, że zapis § 9 umowy mówiący o „zaprzestaniem pełnienia funkcji przez zarządzającego z jakichkolwiek przyczyn” miał w tym zakresie zastosowanie z tym, że wysokość odprawy ograniczono do tej wskazanej w ustawie, tj. wysokości nie wyższej niż trzykrotność części stałej wynagrodzenia.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że w pkt I wyroku zasądził od pozwanej na rzecz powódki L. P. kwotę 15.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 25 lutego 2019 r. do dnia zapłaty i oddalił powództwo w pozostałej części (pkt 1a wyroku).

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c. mając na uwadze, że pismem z dnia 16 lutego 2019 r. powódka wzywała pozwanego do zapłaty kwoty 60.000 zł w terminie 3 dni od dnia otrzymania pisma. Wezwanie doręczono pozwanemu 20 lutego 2019 r. Wobec powyższego odsetki za opóźnienie od zasądzonej kwoty Sąd orzekł od dnia 25 lutego 2019 r., tj. po upływie terminu wskazanego w wezwaniu do zapłaty (k. 19-21 akt).

W dalszej kolejności Sąd Okręgowy przedstawi rozważania prawne w zakresie nieuwzględnienia apelacji w pozostałym zakresie. W istocie pozostałe zarzuty natury procesowej formułowane przez apelującą skupiały się wokół naruszenia art. 233 k.p.c.

Sąd II instancji wskazuje, iż analizując motywy rozstrzygnięcia ujawnione w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przez pryzmat wniesionego przez powódkę środka odwoławczego, Sąd Okręgowy nie dostrzega podstaw do uznania, że Sąd Rejonowy wykroczył poza granicę swobodnej oceny dowodów zgromadzonych w sprawie, a więc aby doszło do naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Rejonowy nie dokonał również oceny dowodów w sposób dowolny. Wbrew twierdzeniom powódki, Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne z rozważeniem całokształtu materiału dowodowego bez przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów, o jakiej mowa w art. 233 § 1 k.p.c., które to ustalenia Sąd Okręgowy w całości podziela i przyjmuje za własne.

Sąd Okręgowy w szczególności podzielił ustalenia w zakresie zawarcia umowy między stronami w dniu 1 czerwca 2017 r. o świadczenie usług w zakresie zarządzania pozwaną spółką, pełnienia funkcji prezesa zarządu pozwanej spółki w okresie od 1 czerwca 2017 r. do 14 listopada 2018 r., podjęcia przez pozwaną spółkę uchwały nr (...) dopiero 28 czerwca 2017 r., nieprawidłowości w zakresie prowadzonej przez powódkę księgowości, a także odwołania powódki z funkcji prezesa zarządu uchwałą z dnia 14 listopada 2018 r.

Zaznaczenia wymaga, że w istocie pozostałe zarzuty powódki zmierzały do tego, iż należna jej odprawa winna wynosić dwunastokrotność wynagrodzenia stałego. Sąd odwoławczy wyjaśnia, że zarzuty w tym kształcie nie mogły odnieść skutku i prowadzić do zmiany wyroku i zasądzenia żądania w wysokości 60.000 zł, gdyż rozstrzygnięcie to byłoby w oczywisty sposób sprzeczne z art. 7 o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami. Stanowiłoby ono bowiem dwunastokrotność wynagrodzenia stałego powódki. Jednocześnie oddalenie apelacji w całości, naruszyłoby w sposób rażący jej interes jako osoby pełniącej funkcję prezesa zarządu pozwanej spółki przez okres ponad 17 miesięcy. W ocenie Sądu Okręgowego zasądzona w pkt 1 wyroku kwota odprawy w wysokości 15.000 zł stanowi adekwatną i zgodną z przepisami w/w ustawy rekompensatę za rozwiązanie stosunku prawnego łączącego strony.

Wobec tego apelacja w pozostałej części podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. (pkt 2 wyroku).

W konsekwencji zmiany orzeczenia co do istoty sprawy, odpowiedniej modyfikacji podlegały rozstrzygnięcia Sądu I instancji w przedmiocie kosztów postępowania i to stosownie do wyniku sprawy oraz określonej w art. 100 k.p.c. zasady ich stosunkowego rozdzielenia. Powódka wygrała postępowanie w 25%, a poniosła koszty w wysokości 8.417 zł, na co złożyło się: opłata od pozwu – 3.000 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika – 5.400 zł (§ 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie). Natomiast pozwany wygrał sprawę w 75% i poniósł koszty w wysokości 5.417 zł, tj. opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika – 5.400 zł (§ 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych). Tym samym w pkt 1b wyroku uwzględniając wynik sprawy i dokonując stosunkowego rozdzielenia kosztów Sąd zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 1.958 zł tytułem zwrotu kosztów procesu $[(5.417 \text{ zł} \times 75\%) - (8.417 \text{ zł} \times 25\%)] = [4.062,75 \text{ zł} - 2.104,25] = [1.958,50 \text{ zł}]$.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł również na podstawie art. 100 k.p.c. stosunkowo je rozdzielając. Koszty poniesione przez powódkę w postępowaniu apelacyjnym wynosiły łącznie 4.200 zł. Składały się na nie: 1.500 zł – tytułem połowy opłaty sądowej od apelacji i 2.700 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika (§ 2 pkt 6 i art. 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie). Na koszty pozwanego w kwocie 2.700 zł złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika (§ 2 pkt 6 i art. 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych). Tym samym w pkt 3 wyroku uwzględniając wynik sprawy i dokonując stosunkowego rozdzielenia kosztów Sąd zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 975 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego $[(2.700 \text{ zł} \times 75\%)] - (4.200 \text{ zł} \times 25\%) = [2.025 \text{ zł} - 1.050 \text{ zł}] = [975 \text{ zł}]$.

SSO Irena Dobosiewicz